

اثربخشی طرح امنیت اجتماعی

اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی

پیرامون پوشش زنان و دختران جوان شهر ساری

تاریخ دریافت: ۸۶/۱/۲۰

تاریخ پذیرش: ۸۶/۶/۲۲

دکتر مجید رضایی راد^۱، داوود دعاگویان^۲ و رمضانعلی امیری^۳

چکیده

طرح ارتقای امنیت اجتماعی از اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۶ هم زمان در سراسر کشور در استان مازندران نیز به اجرا درآمد که یکی از مصادیق آن مقابله با پوشش نامناسب زنان بوده است. در این تحقیق تلاش شد به این سؤال پاسخ داده شود که آیا اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی در مقابله و کنترل پوشش نامناسب دختران و زنان ۱۵ تا ۲۹ سال شهر ساری در سال ۱۳۸۶ اثربخش بوده است یا خیر؟ جهت دسترسی به پاسخ و میزان اثربخشی طرح فوق از «سیستم نظام اجتماعی تالکوت پارسونز» استفاده شده است. این تحقیق توصیفی - تحلیلی و پیمایشی با تکیه بر تحقیقات میدانی انجام است. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه خودساخته با طیف پنج گزینه‌ای بود ($\alpha = 0/86$). جامعه آماری این تحقیق برابر با ۱۳۹۸۲ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای هدفمند و فرمول کوکران ۳۸۲ نفر به عنوان نمونه انتخاب و در تکمیل پرسشنامه مشارکت داده شدند. نتایج این تحقیق نشان داد که هر چه کنترل پوشش نامناسب زنان، اطلاع‌رسانی توسط پلیس، رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد، پایداری و حفظ الگوی حجاب توسط اکیپ‌های گشت ارشاد، بیشتر صورت گیرد و اعمال گردد و هر چه رفتار مامورین پلیس بهتر شود و از روش‌های نو و مناسب برای اجرای ماموریت خود بهره بگیرد، طرح ارتقای امنیت اجتماعی نیز موفق‌تر و دارای اثربخشی مطلوب نیز خواهد بود.

واژگان کلیدی

طرح ارتقای امنیت اجتماعی (SSPP) / Societal Security Promotion Plan / اثربخشی Effectiveness / امنیت اجتماعی Societal security / حجاب (Hijab) / پوشش نامناسب زنان / Unsuitable covering of women / سیستم تالکوت پارسونز / Tacoll Parsons' AGIL system / شهر ساری Sari City.

□ استناد: رضایی راد، مجید؛ دعاگویان، داوود؛ امیری، رمضانعلی (زمستان ۱۳۸۶) «اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی پیرامون پوشش زنان و دختران جوان شهر ساری» فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی، سال دوم، شماره چهارم: ۵۱-۵۱۶.

۱. استادیار گروه مدیریت دانشگاه علوم انتظامی
۲. هیات علمی گروه علوم اجتماعی دانشگاه علوم انتظامی و دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی
۳. کارشناس ارشد علوم اجتماعی

مقدمه

امنیت اجتماعی یکی از مهم‌ترین مولفه‌های تشکیل دهنده امنیت ملی است، که به عنوان یکی از نیازهای اساسی جامعه بشری از گذشته تا کنون مورد توجه دولت‌ها و ملت‌های بسیاری بوده است. مفهوم امنیت در طول سالیان گذشته و متناسب با پیچیده‌تر شدن روابط اجتماعی از حالت بسیار اولیه که جنبه‌های فیزیکی و محسوس داشت خارج شده و ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را نیز در بر گرفته است و عوامل پنهان و غیرفیزیکی آن روز به روز اهمیت بیشتری پیدا کرده، به طوری که امروزه امنیت در لایه‌های آشکار و پنهان زندگی همه انسان‌ها نقش حساس و انکار ناپذیری را ایفا می‌کند. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران نیز برابر قانون و شرح وظایف محوله موظف به حفظ و پایداری امنیت اجتماعی است که در همین راستا طرح ارتقای امنیت اجتماعی از اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۶ در سراسر کشور به اجرا درآمده است؛ یکی از مصادیق این طرح ترغیب زنان به رعایت هنجارها و شؤونات اسلامی در حوزه حجاب بوده است.

از آنجا که حجاب از مصادیق مهم تحقق امنیت اخلاقی در جامعه می‌باشد و در مقابل آن پوشش نامناسب زنان به عنوان یک پدیده ضد اخلاقی دارای آثار مستقیم و غیرمستقیم در امنیت اجتماعی - اخلاقی است، بررسی تأثیر اجرای طرح ارتقای امنیت از درجه اهمیت بالایی برخوردار است. از آنجا که طرح در چندین مرحله اجرا شده است و در بین افکار عمومی طیف‌های مختلف جامعه انتظاراتی را به وجود آورده است، ضرورت ارزیابی روند اجرایی طرح احساس می‌شود، لذا اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی با اهداف زیر مورد بررسی قرار گرفت:

۱- شناخت میزان کنترل پوشش نامناسب زنان و دختران جوان (۱۵-۲۹) سال با توجه به اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی؛

۲- شناخت در مورد نحوه رفتار مأمورین مجری طرح ارتقای امنیت اجتماعی؛

۳- آگاهی از میزان رضایت مردم از عملکرد اکیپ‌های گشت ارشاد؛

۴- آگاهی از پایدار بودن حفظ الگوی حجاب و پوشش مناسب توسط اکیپ‌های گشت ارشاد.

تعاریف نظری و عملیاتی: تعاریف مورد استفاده در این تحقیق عبارتند از:

◆ **اثربخشی:** اثربخشی به صورت سنتی برحسب درجه کسب هدف تعریف شده است (هوی و میسکل، ۱۳۷۶). اثربخشی عبارت است از میزان تحقق اهداف و انجام موفقیت آمیز ماموریت. (میرسپاسی، ۱۳۸۵) و یا در تعریف دیگر اثربخشی عبارت است از: تقرب به هدف و میزان یا درجه ای که یک کار، فعالیت یا تلاش موجب می گردد دستیابی به هدفی که از قبل پیش بینی شده است امکان پذیر گردد (یزدی، ۱۳۷۹). در تعریف کوتاه و موجز اثربخشی «میزان نیل به هدف» می‌باشد. در این تحقیق منظور از اثربخشی

بررسی میزان موفقیت و دستیابی به یکی از اهداف طرح ارتقای امنیت اجتماعی است که همانا کنترل و ترغیب زنان و دختران جوان به رعایت حجاب می‌باشد، است.

◆ **امنیت اجتماعی:** در معنای عینی، نبود تهدید برای ارزش‌های کسب شده و در معنای ذهنی عدم ترس و وحشت از جمله به مخاطره افتادن ارزش‌هاست (واثقی، ۱۳۸۰). امنیت اجتماعی برگرفته از نظم در اجتماع و به معنی آرامش و انتظام است. یعنی تبعیت تمامی اعضای یک جامعه از هنجارها، ارزش‌ها و قوانینی که اساس قوام جامعه را تشکیل می‌دهند (نویدینا، ۱۳۸۲). در مجموع می‌توان گفت امنیت اجتماعی یکی از مهم‌ترین مولفه‌های تشکیل دهنده امنیت ملی است و چنانچه به هر میزان این مولفه در میان سایرین نقش بیشتری داشته باشند، امنیت ملی پایدارتر، کم هزینه‌تر و بالنده‌تر است (کریمایی، ۱۳۸۴). در این تحقیق منظور از امنیت بررسی و اخذ نظرات جامعه آماری از وضعیت امنیت اجتماعی-اخلاقی در سطح جامعه می‌باشد.

◆ **حجاب:** در فقه، حجاب یعنی پرده و پوشش، در اسلام اساس حجاب برای زنان و مردان واجب است یعنی زنان باید از نامحرم خود را بپوشانند همین طور مردان (ملک زاده، ۱۳۸۴). در این تحقیق، منظور از حجاب به رویکردی گفته می‌شود که زنان جامعه با مدنظر قرار دادن منویات دین مبین اسلام و الگوپذیری از ائمه (ع) و به تناسب فرهنگ و عرف جامعه محل زندگی و همچنین در نظر گرفتن هنجارهای اجتماعی مورد قبول در خانواده و جامعه به رعایت و حفظ حجاب می‌پردازند.

مبانی نظری پژوهش: با توجه به اینکه بررسی اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی مد نظر پژوهش می‌باشد با استفاده از نظریه «سیستم اجتماعی» تالکوت پارسونز که برای اثربخشی چهار بعد قائل است و هر یک چهار شاخص دارد و در مجموع شانزده شاخص مطرح می‌شود، مورد توجه قرار گرفت، وی چهار نوع سازمان را مبتنی بر چهار وظیفه کارکردی در مواجهه با همه سیستم‌های اجتماعی مشخص نمود که اگر جامعه بخواهد از بقاء و توسعه برخوردار باشد لازم است چهار مشکل عمومی زیر را به‌طور موفقیت آمیز حل کند (عباس زاده، ۱۳۷۶). که این چهار مشکل عبارتند از:

۱- انطباق (سازگاری):^۱ مجموع کنش‌هایی که روابط میان سیستم اجتماعی و محیط بیرونی را تأمین می‌کند.

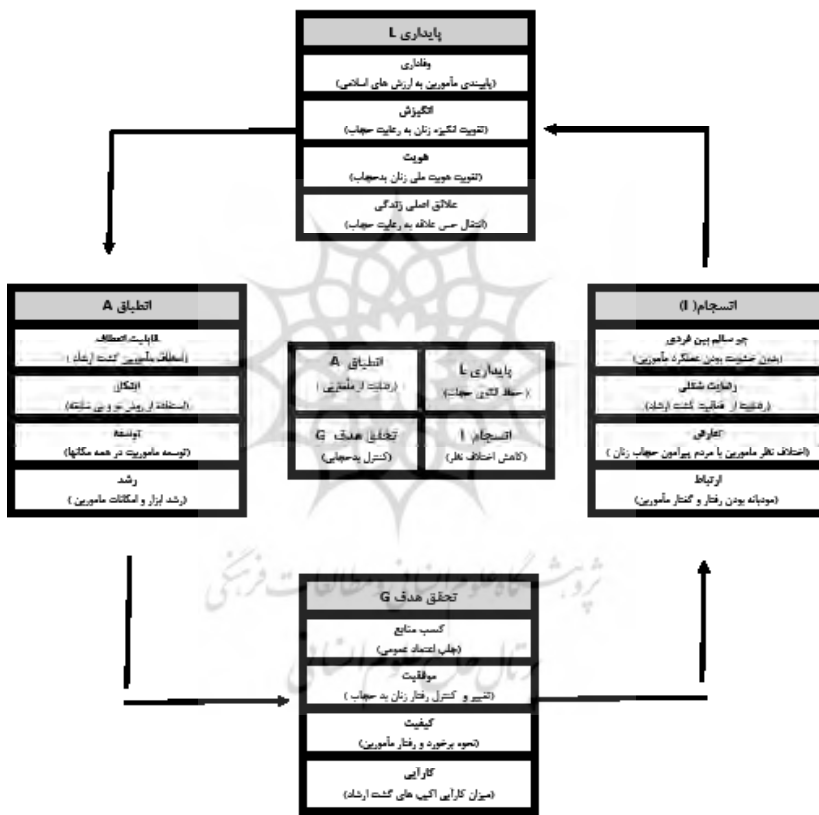
۲- تحقق هدف:^۲ کنش‌هایی که اهداف سیستم اجتماعی را تعیین و برای نیل به آن منابع را بسیج می‌کنند.

1 Adaptation(A)

2 Goal Attainment(G)

۳- انسجام^۱: کار برخی از اجزای کنشی، مراقبت و جلوگیری از کجروی و حفظ هماهنگی میان اجزاء و دوری از اختلال‌های عمیق است.
 ۴- پایداری (حفظ الگو):^۲ مجموعه اجزای کنشی است که در کنشگران ایجاد انگیزه می‌کند و کل سیستم اجتماعی را تغذیه می‌کند (قلی پور، ۱۳۸۰).

نمودار ۱. الگوی پژوهشی اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی
 (بر اساس الگوی AGIL پارسونز)



در این پژوهش با استفاده از الگوی اثربخشی پارسونز (نمودار ۱) ضمن تعریف کاربردی هر یک از شانزده شاخص مربوط به ابعاد اثربخشی تلاش شد تا معیارهای مربوط به شاخص‌ها در

1 Integration(I)
 2 Latency/ pattern maintenance(L)

پرسشنامه تنظیمی در قالب پرسش از جامعه آماری مورد بررسی میدانی قرار گرفته و در راستای بررسی اثربخشی به تناسب هر فرضیه جهت اثبات یا رد فرضیه اقدام شده است.

مواد و روش‌ها

نوع پژوهش کاربردی و روش آن پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری زنان ۱۵-۲۹ سال شهر ساری می‌باشند که برابر سرشماری ۱۳۸۵ تعداد ۴۸۵۳۳ نفر بودند که ۱۳۹۸۲ نفر آن‌ها را دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه، دانشجویان دانشگاه‌های پیام نور و آزاد اسلامی را تشکیل می‌دادند. حجم نمونه انتخابی از میان دانش‌آموزان دبیرستان‌های دخترانه و دانشجویان دختر دانشگاه‌های ساری با استفاده از فرمول کوکران برابر با ۳۸۲ نفر می‌باشد. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته بوده است. روایی پرسشنامه به وسیله ۷ نفر از اساتید به دست آمده است. پایایی پرسشنامه با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۸۶ درصد می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تائو بی کندال استفاده گردید.

یافته‌ها

مشخصات فردی پاسخگویان: ۱۴٪ از پاسخگویان در مقطع تحصیلی پیشدانشگاهی، ۳/۶٪ دانشجوی کاردانی، ۷۶٪ دانشجوی مقطع کارشناسی و ۴/۶٪ دانشجوی کارشناسی-ارشد بودند. بیشترین فراوانی در سن ۲۰ سالگی با ۲۱٪، از نظر تأهل ۷۹٪ مجرد و ۲۱٪ متأهل، از نظر شغل ۱۴٪ محصل پیش دانشگاهی و ۷۸٪ دانشجو بودند. با توجه به جدول ۱، حدود ۷۷٪ از پاسخگویان دانشجوی مقطع کارشناسی می‌باشند؛ بیشترین فراوانی در گروه سنی ۲۰-۱۶ سال با ۵۵٪ می‌باشد.

جدول ۱. توزیع فراوانی و فراوانی نسبی ویژگی‌های پاسخ‌گویان شهر ساری (n=۲۸۳)*

درصد	فراوانی	
تحصیلات		
۱۴/۴۰	۵۵	دانش آموز پیش دانشگاهی
۳/۶۶	۱۴	دانشجوی کاردانی
۷۷/۲۲	۲۹۵	دانشجوی کارشناسی
۴/۷۲	۱۸	دانشجوی کارشناسی ارشد
سن (سال)		
۵۵	۲۱۰	۲۰-۱۶
۳۴/۸۰	۱۳۳	۱۷-۱۲
۱۰/۲۰	۳۹	۹۲-۶۲

یافته‌های تخصصی: ابعاد اثربخشی طرح امنیت اجتماعی در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. فراوانی و فراوانی نسبی ابعاد اثربخشی و نشانه‌های چندگانه و شاخص‌ها (بدون بی پاسخ‌ها)

ابعاد اثربخشی	نشانه‌های چندگانه	شاخص‌ها (سوال‌های پرسشنامه)	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم
انطباق (سازگاری)	قابلیت انعطاف	انعطاف لازم مامورین گشت ارشاد در جهت ارشاد زنان دارای پوشش نامناسب	۲۹ (۷/۵)	۵۶ (۱۴/۴)	۱۱۵ (۲۹/۶)	۸۵ (۲۱/۹)	۱۰۲ (۲۶)
	ابتکار	استفاده مامورین گشت ارشاد از روش‌های نو و بی سابقه	۲۱ (۵/۴)	۴۹ (۱۲/۶)	۱۲۴ (۳۱/۹)	۱۰۵ (۲۷)	۸۲ (۲۱)
	رشد	میزان رشد ابزار و امکانات اکیپ‌های گشت ارشاد	۴۳ (۱۱)	۸۹ (۲۲/۹)	۱۵۰ (۳۸/۶)	۶۱ (۱۵/۷)	۳۵ (۹)
	توسعه	توسعه ماموریت اکیپ‌های گشت ارشاد در همه زمان‌ها و مکان‌های شهرسازی	۳۲ (۵/۷)	۵۸ (۱۴/۹)	۱۵۶ (۴۰)	۸۱ (۲۰/۸)	۵۶ (۱۴/۴)
تحقق هدف	کیفیت	رضایت از نحوه برخورد و رفتار مامورین گشت ارشاد	۴۰ (۱۰/۳)	۷۳ (۱۸/۸)	۱۰۰ (۲۵/۷)	۷۶ (۱۹/۵)	۹۵ (۲۴/۴)
	موفقیت	میزان موفقیت در تغییر و کنترل رفتار زنان دارای پوشش نامناسب	۱۶ (۴)	۵۸ (۱۴/۹)	۱۳۲ (۳۳/۹)	۱۰۹ (۲۸)	۶۷ (۱۷)
	کسب منابع	دست یابی ناچا در راستای جلب اعتماد عمومی	۲۹ (۷/۵)	۶۶ (۱۷)	۱۳۶ (۳۵)	۸۲ (۲۱)	۶۵ (۱۶/۷)
	کارآیی	میزان کارآیی اکیپ‌های گشت ارشاد در اجرای ماموریت	۲۳ (۵/۹)	۷۱ (۱۸/۳)	۱۶۷ (۴۲/۹)	۸۶ (۲۲)	۲۵ (۶/۴)
انسجام	رضایت مردم	میزان رضایت از ساعات و مکانهای فعالیت گشت ارشاد	۳۲ (۸/۲)	۸۲ (۲۱)	۱۵۴ (۳۹/۶)	۷۰ (۹/۶)	۴۰ (۱۰/۳)
	جو سالم بین فردی	بدون خشونت بودن عملکرد مامورین گشت ارشاد	۱۹ (۴/۹)	۵۳ (۱۳/۶)	۱۰۳ (۲۶/۵)	۹۹ (۲۵/۴)	۱۱۱ (۲۸/۵)
	ارتباطات	مودبانه بودن رفتار، گفتار و حرکات مامورین گشت ارشاد	۳۰ (۷/۷)	۵۵ (۱۴)	۱۲۳ (۳۱/۴)	۹۱ (۲۳/۴)	۸۵ (۲۱/۹)
	تعارض	اختلاف نظر مامورین گشت ارشاد با مردم در خصوص نحوه پوشش زنان	۸۳ (۲۱/۳)	۱۱۴ (۲۹/۳)	۱۱۴ (۲۹/۳)	۴۵ (۱۱/۶)	۲۲ (۵/۷)
مداومت (پایداری)	وفاداری	پایبندی مامورین گشت ارشاد به آرمانها و ارزشهای اسلامی	۴۸ (۱۲/۳)	۹۸ (۲۵/۲)	۱۲۷ (۳۲/۶)	۶۳ (۱۶/۲)	۳۶ (۹/۳)
	علائق اصلی - زندگی	انتقال حس علاقه به رعایت حجاب به زنان دارای پوشش نامناسب	۱۵ (۳/۹)	۳۷ (۹/۵)	۸۴ (۲۱/۶)	۱۰۱ (۲۶)	۱۴۴ (۳۷)
	انگیزش	عملکرد گشتارشد در تقویت انگیزه زنان به رعایت پوشش مناسب	۱۷ (۴/۴)	۳۳ (۸/۵)	۱۱۰ (۲۸/۳)	۹۶ (۲۴/۷)	۱۲۳ (۳۱/۶)
	هویت	عملکرد مامورین گشت ارشاد در تقویت هویت ملی زنان دارای پوشش نامناسب	۲۵ (۶/۴)	۵۶ (۱۴/۴)	۱۲۰ (۳۰/۸)	۹۱ (۲۳/۴)	۸۶ (۲۲)
		میانگین پاسخ‌ها	۳۱ (۷/۹)	۶۵/۵ (۱۶/۸)	۱۲۶ (۳۲/۳)	۸۴ (۲۱)	۷۳ (۱۸/۸)

* اعداد داخل پرانتز درصد فراوانی می‌باشد.

بررسی عملکرد طرح ارتقای امنیت اجتماعی (مبارزه با اراذل و اوباش) از دیدگاه مردم... □ ۵۰۷

یافته‌های استنباطی: جهت تأیید یا رد فرضیه‌ها از آزمون تاو بی کندال استفاده گردید. سطح معناداری این آزمون در این تحقیق ۹۵ درصد است و میزان خطای مورد پذیرش $p < 0/05$ است.

• فرضیه اول: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و کنترل پوشش نامناسب زنان ۲۹-۱۵ ساله رابطه وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از میانگین سؤالهای ۸ پرسشنامه به عنوان معیارهای کنترل پوشش نامناسب زنان ۲۹-۱۵ ساله و ۲۰ پرسشنامه به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ درج شده است.

جدول ۳. نتایج آزمون فرضیه اول تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی کندال	ضریب بتا	سطح معناداری
کنترل پوشش نامناسب زنان ۲۹-۱۵ ساله	۳۸۲	۳/۴۰	۱/۰۷	۰/۰۴۶	۰/۴۴۸	۰/۲۱۴	۰/۰۰۰

با توجه به سطح معناداری به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض صفر رد می‌شود. یعنی با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت هرچه کنترل پوشش نامناسب زنان بیشتر صورت گیرد طرح ارتقای امنیت اجتماعی هم در اجرا موفق‌تر خواهد بود.

با عنایت به میانگین به دست آمده برای این فرضیه (۳/۴۰ از ۵ نمره) می‌توان گفت که هرچند این فرضیه مورد تأیید قرار گرفته است اما تا رسیدن به وضع مطلوب، فاصله وجود دارد.

• فرضیه دوم: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و اطلاع رسانی مناسب توسط پلیس رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه، از سؤال ۲ به عنوان معیارهای اطلاع رسانی مناسب توسط پلیس و ۲۰ پرسشنامه به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ درج شده است.

جدول ۴. نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی کندال	ضریب بتا	سطح معناداری
اطلاع رسانی مناسب توسط پلیس	۳۸۲	۲/۸۹	۱/۱۳	۰/۰۵۸	۰/۲۴۹	-	$> 0/05$

با توجه به سطح معناداری که بزرگتر از $0/05$ به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض تحقیق رد می‌شود.

• فرضیه سوم: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و نحوه رفتار مأمورین مجری طرح رابطه وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از سؤالهای ۳، ۷، ۱۴ به عنوان معیارهای نحوه رفتار مأمورین مجری طرح و ۲۰ پرسشنامه به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت استفاده شد (جدول ۵).

جدول ۵. نتایج آزمون فرضیه سوم تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی کندال	ضریب بتا	سطح معناداری
نحوه رفتار مأمورین مجری طرح	۳/۱۲	۳/۳۳	۱/۱۵	۰/۰۳۸	۰/۳۶۰	۰/۱۱۱	۰/۰۰۰

با توجه به سطح معناداری به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض صفر رد می‌شود. یعنی با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت هر چه رفتار مأمورین مجری طرح ارتقای امنیت اجتماعی بهتر باشد طرح در اجرا موفق‌تر خواهد بود. با عنایت به میانگین به دست آمده برای این فرضیه (۳/۳۳ از ۵ نمره) می‌توان گفت که هر چند این فرضیه مورد تأیید قرار گرفته است اما تا رسیدن به وضع مطلوب، فاصله وجود دارد.

• فرضیه چهارم: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه از سؤال‌های ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۵ به عنوان معیارهای رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد و ۲۰ پرسشنامه به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت استفاده شد که نتایج آن در جدول ۶ درج شده است.

جدول ۶. نتایج آزمون فرضیه چهارم تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی کندال	ضریب بتا	سطح معناداری
رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد	۳۸۲	۳/۰۹	۱/۰۸	۰/۲۰	۰/۳۴۹	۰/۱۳۳	۰/۰۰۰

بررسی عملکرد طرح ارتقای امنیت اجتماعی (مبارزه با اراذل و اوباش) از دیدگاه مردم... □ ۵۰۹

با توجه به سطح معناداری به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض صفر رد می‌شود. یعنی با ۹۵٪ اطمینان می‌توان گفت هر چه رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد بیشتر باشد طرح ارتقای امنیت اجتماعی در اجرا موفقتر خواهد بود. با عنایت به میانگین به دست آمده برای این فرضیه (۳/۰۹ از ۵ نمره) می‌توان گفت که هر چند این فرضیه مورد تأیید قرار گرفته است اما تا رسیدن به وضع مطلوب، فاصله وجود دارد.

• فرضیه پنجم: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و پایداری و حفظ الگوی حجاب توسط اکیپ آسیب‌های گشت ارشاد رابطه وجود دارد.

برای بررسی این فرضیه از سؤال‌های ۱۶-۱۹، به عنوان معیارهای پایداری و حفظ الگوی حجاب، و ۲۰ پرسشنامه، به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت، استفاده شد که نتایج آن در جدول ۷ درج شده است.

جدول ۷. نتایج آزمون فرضیه پنجم تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی‌کندال	ضریب پتا	سطح معناداری
پایداری و حفظ الگوی حجاب	۳۸۲	۳/۴۰	۱/۰۹	۰/۰۱۵	۰/۴۶۱	۰/۳۵۵	۰/۰۰۰

با توجه به سطح معناداری به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض صفر رد می‌شود. یعنی با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت هر چه پایداری و حفظ الگوی حجاب توسط اکیپ‌های گشت ارشاد بیشتر اعمال گردد طرح ارتقای امنیت اجتماعی در اجرا موفقتر خواهد بود. با عنایت به میانگین به دست آمده برای این فرضیه (۳/۴۰ از ۵ نمره) می‌توان گفت که هر چند این فرضیه مورد تأیید قرار گرفته است اما تا رسیدن به وضع مطلوب، فاصله وجود دارد.

• فرضیه ششم: بین اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی و به کارگیری ابزارهای مناسب و نوین توسط پلیس رابطه وجود دارد.

به منظور بررسی این فرضیه از میانگین سؤال‌های ۴، ۵، ۶، ۱۰، به عنوان معیارهای و به کارگیری ابزارهای مناسب و نوین توسط پلیس و ۲۰ پرسشنامه به عنوان موفقیت طرح ارتقای امنیت استفاده شد که نتایج آن در جدول ۸ درج شده است.

جدول ۸. نتایج آزمون فرضیه ششم تحقیق

فرضیه	تعداد نمونه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	ضریب بی کندانال	ضریب بتا	سطح معناداری
به کار گیری ابزارهای مناسی توسط پلیس	۳۷۸	۲/۸۸	۱/۱۰	۰/۰۵۷	۰/۳۲۱	-	>۰/۰۵

با توجه به سطح معناداری که بزرگتر از ۰/۰۵ به دست آمده ($\alpha = 0/05$) فرض تحقیق رد می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به ضریب رگرسیونی، فرضیه پنجم تحقیق به مضمون اینکه بین طرح امنیت اجتماعی و حفظ الگوی حجاب رابطه وجود دارد؛ در نتیجه شق چهارم از الگوی اثربخشی پارسونز یعنی مداومت یا پایداری با ضریب بتای ۰/۳۵۵ سهم بیشتر و اصلیت را در تبیین متغیر وابسته دارا می‌باشد؛ که در تحلیل کارکردی خرده نظام‌های (AGIL) به خرده نظام فرهنگی بر می‌گردد و شامل نظام‌های اجتماعی مانند مدرسه، خانواده و گروه هم‌سالان می‌شود که با نشانه‌های وفاداری، علایق اصلی زندگی، انگیزش و هویت مورد سنجش قرار گرفته است. در همین راستا، وفاداری با میزان پایداری خود مأمورین به ارزش‌های اسلامی سنجیده شد که ۷۰٪ از پاسخگویان با انتخاب گزینه‌های خیلی زیاد تا متوسط این موضوع را تأیید نمودند و پیرامون علائق اصلی زندگی انتقال حس علاقه به رعایت حجاب به زنان دارای پوشش نامناسب با ۳۵٪ پاسخ مثبت پاسخگویان مواجه و انگیزش با این مضمون که عملکرد گشت‌های ارشاد تا چه حد موجب تقویت انگیزه در زنان دارای پوشش نامناسب شد با ۴۱٪ پاسخ مثبت تأیید گردید. و در نهایت، هویت با سوال اینکه عملکرد اکیپ‌های گشت ارشاد تا چه حد موجب تقویت هویت ملی زنان دارای پوشش نامناسب شده است با ۵۱٪ پاسخ مثبت مورد تأیید قرار گرفت. می‌توان نتیجه گرفت که توجه به رویکرد فرهنگی با استفاده از نوآوری و حفظ انتقال ارزش‌ها و فرهنگ از مهم‌ترین بعد از ابعاد اثربخشی پارسونز می‌باشد که می‌توان در راستای اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی مورد توجه قرار بگیرد.

با توجه به الگوی تحقیق و استفاده از مضمون رگرسیون، چهار متغیر روی میزان موفقیت طرح ارتقای امنیت اجتماعی تأثیرگذار بودند:

۱- پایداری و حفظ الگوی حجاب: این پایداری باید توسط خود مأمورین گشت ارشاد

که می‌توان با استفاده از تقویت حس علاقه، تسری پابندی به آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی و تقویت هویت ملی میزان موفقیت را ارتقای بخشید.

۲- کنترل زنان دارای پوشش نامناسب: باید همواره به عنوان یک مأموریت و امری جدی مد نظر باشد.

۳- رضایت مردم: اگر بتوانیم رضایت مردم را با در نظر گرفتن عوامل زمانی و مکان‌های فعالیت گشت ارشاد، جلب اعتماد متقابل مردم و رفتارهای بدون خشونت تقویت کنیم میزان امنیت اجتماعی و اثر بخش بودن طرح ارتقای امنیت اجتماعی تا حدودی افزایش خواهد یافت.

۴- نحوه رفتار مأمورین: اگر مأمورین در برخورد با زنان دارای پوشش نامناسب از انعطاف پذیری لازم برخوردار و دارای رفتار و گفتار مودبانه و با متانت و صبور باشند، اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی مثبت و افزایش خواهد یافت.

البته به علت محدودیت بودجه و زمان پژوهش و به سختی همکاری کردن بعضی از سازمان‌ها، دسترسی به کلیه زنان جامعه شهرسازی مقدور نبود و تنها به جامعه دانش‌آموزان دبیرستان‌ها و دانشجویان دانشگاه‌ها محدود شد؛ که نتایج این پژوهش نمی‌تواند معرف کل جامعه شهر سازی بوده و تنها به جامعه مورد پژوهش قابل تعمیم است. ضروری است سازمان‌های مختلف از جمله نیروی انتظامی در سطح کل شهر و سایر شهرها به این امر بپردازد.

پیشنهادها: پیشنهادها بر اساس یافته‌های تحقیق عبارتند از:

۱- استمرار طرح ارتقای امنیت اجتماعی با تأکید بر فعال بودن اکیپ‌های گشت ارشاد جهت کنترل و کاهش پوشش نامناسب زنان؛ زیرا که حدود ۶۰٪ از پاسخگویان از توسعه مأموریت اکیپ‌های گشت‌های ارشاد رضایت داشتند.

۲- به اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی افراد جامعه پیرامون آثار مثبت ناشی از اجرای طرح ارتقای امنیت اجتماعی در جهت بیان اثربخشی آن با استفاده از رسانه‌های گروهی به‌خصوص تلویزیون توجه جدی شود.

۳- با بهتر شدن رفتار مأمورین مجری طرح، به‌خصوص اکیپ‌های گشت ارشاد، میزان موفقیت طرح ارتقای امنیت اجتماعی نیز بیشتر خواهد شد؛ به‌طوری‌که در این زمینه ۵۳٪ از جامعه آماری دارای نظر مثبت نسبت به رفتار مأمورین بودند. لذا پیشنهاد می‌شود مسئولان و فرماندهان توجه، آموزش و نظارت بیشتری بر رفتار کارکنان، به ویژه آنهایی که با مردم سروکار دارند، داشته باشند.

۴- هر چه رضایت مردم از اکیپ‌های گشت ارشاد از نظر زمانی و مکان و عدم اعمال

خسونت بیشتر شود، میزان موفقیت و اثربخشی طرح ارتقای امنیت اجتماعی بیشتر خواهد شد؛ زیرا ۶۱٪ از پاسخگویان از عملکرد اکیپ‌های گشت ارشاد اعلام رضایت نمودند. لذا باید آخرین روش‌های مشتری مداری، مردم داری و تکریم ارباب رجوع توسط پلیس که در دنیا و سایر سازمان‌های خدماتی در ایران اثربخش بوده است، مورد مطالعه قرارگیرد و بهترین و عملی‌ترین این روش‌ها به کارکنان آموزش داده شده و در رفتار آنها تثبیت شود.

۵- حفظ الگوی حجاب و ترویج آن توسط اکیپ‌های گشت ارشاد بر تأثیرپذیری و موفقیت طرح ارتقای امنیت اجتماعی افزوده خواهد شد؛ به طوری که در این زمینه ۵۰٪ از پاسخگویان با نظر مثبت به حفظ الگوی حجاب رای دادند.

۶- استفاده از روش‌های نو و مناسب توسط اکیپ‌های گشت ارشاد بر میزان موفقیت طرح ارتقای امنیت اجتماعی خواهد افزود، به طوری که ۵۰٪ از پاسخگویان در این زمینه نظر مثبت داشتند.

سایر پیشنهادها تجربی و اجرایی عبارتند از:

۱- کلیه اعضای اکیپ‌های گشت ارشاد به طور مستمر تحت آموزش‌های تخصصی در امور دانش انتظامی، مباحث امنیت اجتماعی و اخلاقی، اصول روان شناختی و حقوقی قرار گیرند.

۲- با استفاده از نظر سنجی و اخذ نظرات عامه مردم به تغییر تاکتیک پرداخته و متناسب با خواسته اکثریت جامعه برنامه ریزی و اقدام شود.

۳- از توجه یکطرفه و حالت تحمیلی نظرات بر جامعه آن هم صرفاً توسط ناجا خودداری و به نظرات و راهکارهای طیف مختلف و متعدد از سازمان‌ها، نهادها و افراد صاحب‌نظر حتی خانواده‌ها توجه نمود.

۴- همگانی نمودن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر در میان همه سازمان‌ها و نهادها اعم از دولتی و غیردولتی و در همه زمینه‌ها مورد توجه و تأکید قرار گرفته شود.

سپاسگزاری

بر خود واجب می‌دانیم از همکاری و مساعدت رییس پلیس محترم امنیت عمومی و معاونت محترم اجتماعی و ارشاد فرماندهی انتظامی استان مازندران، مسئولین اداره آموزش و پرورش شهرستان ساری و به ویژه دانش آموزان دختر مدارس انتخابی، دانشگاه‌های آزاد اسلامی و پیام نور واحد ساری و به ویژه دانش جویانی که با پیمایش همکاری کردند، کارشناس ارشد جمعیت شناسی آقای ستارزاده و سایر دوستان و همکاران قدردانی نماییم.

کتابنامه

قلی پور، آرین (۱۳۸۰). جامعه‌شناسی سازمان‌ها: رویکرد جامعه‌شناختی به سازمان و مدیریت. تهران: سمت.

میرسپاسی، ناصر (۱۳۸۵). «در جستجوی راه». مدیریت دولتی، شماره ۲۹-۳۰. نوید نیا، منیژه (۱۳۸۲). امنیت و تعاملات اجتماعی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.

هوی و میسکل (۱۳۷۶). تئوری و عمل در مدیریت آموزشی، ترجمه محمد عباس زاده. ارومیه: دانشگاه علوم.

یزدی، عباس (۱۳۷۹). فرهنگ مدیریت رهنما. تهران: رهنما.

سایر منابع برای مطالعه بیشتر:

احمدی جلفایی، حمید (۱۳۸۲). احکام حجاب و عفت در گلستان مرجعیت. قم: زائر.

احمدی جلفایی، حمید (۱۳۸۴). حجاب برتر. قم: زائر.

ارنی، منوچهر (۱۳۷۴). جامعه‌شناسی امنیت. تهران: رامین.

اسکات، دبلیوریچارد (۱۳۸۲). سازمان‌ها سیستم‌های حقوقی و حقیقی باز، ترجمه محمدرضا بهرنگی. تهران: کمال تربیت.

اسلامی، علیرضا (۱۳۸۵). شناخت شناسی پدیده امنیت اجتماعی. فصلنامه عماد، سال سوم، پیش شماره ۶: ۳۶.

اشتهدادی، محمد (۱۳۷۵). حجاب بیانگر شخصیت زن. تهران: معاونت مبارزه با مفاسد اجتماعی ناجا.

امین صارمی، نوذر (بی تا). «نگاهی در تاریخ پوشاک»، کتاب ماه هنر، شماره ۱۸. بوزان، باری (۱۳۷۹). مردم به دولت‌ها و هراس، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.

بیگدلی، علی (۱۳۸۱). جهانی شدن و امنیت ملی ایران. امنیت، سال پنجم، شماره ۲۱ و ۲۲.

پارسا، طیبه (۱۳۷۷). پوشش زن در گستره تاریخ. قم: احسن الحدیث.

پرهیزگار، کمال (۱۳۸۶). روابط انسانی در مدیریت. تهران: اشراقی.

تاجیک، محمدرضا (۱۳۷۶). مدخلی بر مفاهیم و رویکردهای امنیت ملی، (مجموعه مقالات ارائه شده در همایش توسعه و امنیت عمومی). تهران: معاونت امنیتی و انتظامی وزارت کشور.

- تنهایی، ابوالحسن (۱۳۷۴). **درآمدی بر مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی**. گناباد: مرن‌دیز.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۷۸). **زن در آینه جلال و جمال**. قم: دارالهدی.
- چگینی زاده، غلامعلی (۱۳۷۹). «رویکردی نظری به مفهوم امنیت ملی در جهان سوم»، **فصلنامه سیاست خارجی**، سال چهارم: ۶۷-۶۸.
- چلبی، مسعود (۱۳۵۷). **جامعه‌شناسی نظم**. تهران: نی.
- چلبی، مسعود (۱۳۸۵). **تحلیل اجتماعی در فضای کنش**. تهران: نی.
- حسینیان، روح‌الله (۱۳۷۲). **حریم عفاف**. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.
- خلیلی، رضا (۱۳۸۳). «تحول تاریخی گفتمان مفهوم امنیت»، **فصلنامه مطالعات راهبردی**، سال هفتم، شماره اول.
- دفت، ریچارد ال (۱۳۷۴). **تئوری سازمان و طراحی ساختار**، ترجمه علی پارساییان و سیدمحمد اعرابی. تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- ذوالفقاری، حسین (۱۳۸۵). **موانع و مشکلات ناجا در کنترل بدحجابی**. **فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی**، سال اول، شماره اول.
- رایینز، استفین (۱۳۸۴). **تئوری سازمان (ساختاری، طراحی، کاربردها)**، ترجمه سید مهدی الوانی و دکتر حسن دانایی فرد. تهران: صفار.
- راوندی، مرتضی (۱۳۴۰). **تاریخ اجتماعی ایران**. تهران: امیرکبیر.
- رضاییان، علی (۱۳۸۰). **اصول مدیریت**. تهران: سمت.
- رضاییان، علی (۱۳۸۴). **مبانی مدیریت رفتار سازمانی**. تهران: سمت.
- رفیع پور، فرامرز (۱۳۷۹). **توسعه و تضاد**. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- ستوده، هدایت‌الله (۱۳۷۳). **درآمدی بر روان‌شناسی اجتماعی**. تهران: آوای نور.
- سیدجوادین، سیدرضا (۱۳۸۱). **مبانی و کاربردهای مدیریت منابع انسانی و امور کارکنان**. تهران: نگاه دانش.
- سیف‌الهی، رضا (۱۳۷۹). **جایگاه امنیت اجتماعی در امنیت ملی**، مقالات همایش تغییر و تحولات فرهنگی اجتماعی و امنیت ملی، مقالات همایش تغییر و تحولات فرهنگی اجتماعی و امنیت ملی، مرکز بررسی‌های استراتژیک.
- شایان مهر، علی رضا (۱۳۷۹). **دایره المعارف تطبیقی علوم اجتماعی**. تهران: موسسه کیهان.
- شاین، ادگار (۱۳۵۲). **روان‌شناسی سازمانی**، ترجمه ابوالفضل صادقپور و حبیب‌الله بهزادی، تهران: دانشکده علوم اداری و بازرگانی.

- شیخاوندی، داود (۱۳۸۰). *ناسیونالیسم و هویت ایرانی*. تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران.
- شیرازی، علی (۱۳۷۳). *مدیریت آموزشی*. مشهد: جهاد دانشگاهی.
- صانعی، مهدی (۱۳۸۵). *بهبود بهره‌وری افراد حرفه‌ای و کارکنان دانشی*، مجموعه مقالات تخصصی ویژه اثربخشی، سال اول، شماره یک: ۴۱.
- طالشی، روح‌الله (۱۳۸۲). *قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران*. تهران: مرکز انتشارات توسعه علوم.
- عسگری، محمود (۱۳۸۲). *امنیت و امنیت پژوهی*. فصلنامه مطالعات دفاعی و امنیت، سال دهم، شماره ۳۶.
- عصاریان نژاد، حسین (۱۳۸۳). *جویشی در شناخت امنیت ملی*. تهران: دانشکده امنیت ملی، دانشگاه دفاع ملی.
- عطارزاده، مجتبی (۱۳۷۸). «پویش امنیتی رشد جمعیت در ایران». فصلنامه مطالعات راهبردی، شماره‌های ۵ و ۶.
- علاقه‌بند، علی (۱۳۷۵). *مدیریت عمومی*. تهران: روان.
- علاقه‌بند، علی (۱۳۸۳). *اصول مدیریت آموزشی*. تهران: دانشگاه پیام نور.
- علوی، هدایت‌الله (بی‌تا). *زن در ایران باستان، شامل سرگذشت زن در ایران باستان و زنانوشویی در ایران*. (بی‌جا).
- عمادی استرآبادی، صدیقه (۱۳۸۴). *پوشش در فرهنگ ایرانی*، مجموعه مقالات همایش‌های پوشش و آراستگی. دانشگاه آزاد اسلامی، معاونت فرهنگی واحد تهران شمال.
- فرهمنند پور، (بی‌نام) (۱۳۸۵). «راهبردهای علمی‌گسترش فرهنگ عفاف و حجاب». ماهنامه داخلی زنان ایران، سال پنجم، شماره ۳۹.
- فرهمنندپور، [بی‌نام] (۱۳۸۵). *راهبردهای علمی‌گسترش فرهنگ عفاف و حجاب*. ماهنامه داخلی زنان ایران، سال پنجم، شماره ۳۹.
- فیاض پور، (بی‌نا) (۱۳۸۶). *بررسی اهمیت، ضرورت و حدود حجاب از دیدگاه دانشجویان دختر*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد (رشته علوم اجتماعی). دانشگاه پیام نور ساری.
- قربانی، محمود (۱۳۷۹). *مدیریت تعارض و اثر بخشی سازمان‌ها*. مشهد: پژوهش توس.
- کرامتی، مهدی (۱۳۸۵). *بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان کشور*.

- فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، سال دوم، شماره ششم و هفتم، ص ۱۵۷.
کرامتی، مهدی (۱۳۸۵). «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی در بین شهروندان کشور». فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، سال دوم، شماره ششم و هفتم، ص ۱۵۷.
کریمیان، امیراعظم (۱۳۷۴). تاملی در شناخت امنیت اجتماعی. فصلنامه دانش انتظامی، سال هفتم، شماره چهارم:
- کهن، کوئل (۱۳۷۷). «مدل چهار وجهی در تعیین اثربخشی سازمانی». فصلنامه مطالعات مدیریت، شماره ۲۰، ص ۵۵.
ماندل، رابرت (۱۳۷۷). چهره متغیر امنیت ملی، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- مطهری، مرتضی (۱۳۸۶). مسئله حجاب. تهران: صدرا.
موذن جامی، محمدهادی (۱۳۸۴). مقدمه‌ای بر امنیت و مؤلفه‌های آن، کنکاشی بر جنبه‌های مختلف امنیت عمومی و پلیس (مجموعه مقالات). تهران: علوم انتظامی، معاونت پژوهش.
- میرسپاسی، نامیر (۱۳۸۵). «در جستجوی راه». مجله مدیریت دولتی، شماره ۲۹-۳۰.
نویدنیای، منیژه (۱۳۸۲). امنیت اجتماعی روایتی جامع (گزارش پژوهشی). تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- نویدنیای، منیژه (۱۳۸۲). شاخص‌های امنیت اجتماعی. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- ولی پوررزومی، سید حسین (۱۳۸۱). «درآمدی بر بنیادهای اجتماعی امنیت». فصلنامه راهبرد، شماره ۳۶، ص ۱۳۴.